

SUMARNI INVENTAR

HR – DAZD – 118

CIVILNI KOMESARIJAT ZADAR

1918. – 1921.

Izradio: Denis Martinović, viši arhivist

ZADAR, 2006.

SADRŽAJ

OPIS FONDA

1. IDENTIFIKACIJA.....	3
2. KONTEKST	3
3. SADRŽAJ I USTROJ	6
4. DOSTUPNOST	9
5. DODATNI IZVORI	10
6. PODRUČJE NAPOMENA.....	11
7. PODRUČJE KONTROLE OPISA	11
I. REGISTRATURNE KNJIGE I KAZALA	12
II. SPISI	14
III. RAZNI SPISI.....	17
IV. URED ZA IZVOZ I UVOZ ROBA	18

1. IDENTIFIKACIJA

1.1. Signatura	HR DAZD 118
1.2. Naslov	Civilni komesarijat Zadar (<i>Commissariato civile di Zara e della Dalmazia occupata dal R. Esercito</i>)
1.3. Vrijeme nastanka	1918. – 1921.
1.4. Razina spisa	Fond
1.5. Količina i nosač	89 kutija, 22 knjige

2. KONTEKST

2.1. Naziv stvaratelja	Civilni komesarijat Zadar (<i>Commissariato civile di Zara e della Dalmazia occupata dal R. Esercito</i>)
------------------------	--

2.2. Upravna povijest

Talijanska je kraljevska Vlada oduvjek stajala na stanovištu da je pitanje Dalmacije i njenih otoka od strateškog značaja za premoć na Jadranu. Bile su to stare i nikad zaboravljene aspiracije još od vremena Prejasne mletačke Republike. Ulaskom Italije u I. svjetski rat te su se težnje ponovo aktivirale i značile su stalnu sintagmu između pregovora Kraljevine Srbije i saveznika odnosno Sila Antante s Talijanima. Potpisivanjem Londonskog ugovora Italija je ušla u rat na strani saveznika, a za taj čin nosila je dalmatinsku obalu kao svoj trofej dobiven već unaprijed. Jugoslavenski odbor u Londonu i emigracija bliska diplomaciji žestoko se pokušavala oduprijeti takvim izvjesnim ishodom ratnih zbivanja. Zemaljska Vlada u Zadru izdavala je proglose po novinama za dobrosusjedske odnose između Italije i buduće Jugoslavije, naravno nadajući se da će konačno dalmatinska obala pripasti *de facto* i *de jure*

matici domovini. Autonomaši u Zadru a i drugdje radili su sasvim oportuno uostalom kao i uvijek u povijesti Dalmacije. Pristaše sjedinjenja šokirala je vijest da su talijanski razarači „Po“ i „Pa“ ušli u višku luku 2.XI 1918.godine. Dva dana kasnije uplovila je talijanska torpiljerka „55 AS“ u Zadar. Uslijedilo je uplovljavanje talijanskih ratnih brodova u Šibenik, Lastovo, Vis, Korčulu, Mljet, Murter, Tijesno i Zlarin. Konferencijski mirovni pregovori nisu niti započeli a talijanska vojska praktički je okupirala cijelu Dalmaciju. Na brzu ruku doneseno je niz dekreta o potalijančivanju općinskih i mjesnih ureda, a javni su se proglasi počeli tiskati samo na talijanskom jeziku. Vice admiral Enrico Millo (rođen 1865. umro u Rimu 1930.godine) stiže u Zadar i u ime sila Antante i SAD prima predstavnike vlasti i obavještava ih da je Dalmacija okupirana u ime primirja i uspostave mira i reda, do konačne odluke o njenoj sudbini, koja bi se trebala utvrditi na mirovnoj konferenciji. Međutim diljem Dalmacije šire se prosvjedi protiv nasilne okupacije izuzetak je bio Zadar gdje su talijanaši na čelu s gradonačelnikom Luigi Zilliotom bili opijeni tijekom događaja. Admiralovi povjerenici ušli su u zgradu Namjesništva i izvjesili na balkonu talijansku zastavu, a 1.prosinca 1918. zabranjeno je bilo kakvo okupljanje građana. Dana 27. prosinca E. Millo donosi odredbu o formiranju Vlade za Dalmaciju (*Governo della Dalmazia e delle Isole Dalmate e Curzolane*). Vladinim vojnim i civilnim zapovjednikom imenovan je vice admiral Enrico Millo, senator kraljevstva. Formiraju se državna i financijska prokura u Zadru, Civilni komesarijati, Vrhovna vojna komanda u Zadru, Uredi policije u Zadru i Šibeniku te uredi financijske policije (*Comando R.Guardia di Finanza*). Ovakva okupacijska vlast obuhvaćala je teritorij Sjeverne Dalmacije do rta Planke, i sve dalmatinske otoke osim Brača i Šolte. Talijanska Vlada dala je punu podršku Millu a on se sam svesrdno borio da provede što bolje okupaciju s krajnjim ciljem pripojenja okupiranih teritorija Kraljevini Italiji. U tu svrhu povezo se i s pjesnikom G. D Annunziom. Admiral je zapravo radio po instrukcijama talijanskog predsjednika Vlade Vittoria Orlandia. Ujedino Millo je nastojao Vladu u Rimu što više zainteresirati za novu pokrajinu, dao se na izgradnju vojarni, stanova za oficire, održavanje prometa među gradovima, održavanje cesta i luka, uvodi se stalna brodska linija između Ankone i Zadra. Oživjela je trgovina, zamrla u vrijeme rata, ukidaju se carine, osniva se poseban Ured za izvoz u uvoz pri Civilnim komesarijatima. Sve je to davalo poticaja iredenti i pristašama Italije određenu nadu da će mirovni pregovori priznati takvo stanje i Dalmaciju zauvijek priključiti Italiji. Za političko-propagandnu svrhu dijele se siromašnom stanovništvu

osnovne namirnice, hrana je inače jeftinija nego u Italiji. Uspostavlja se i poseban Ured za školstvo (*Ufficio scolastico*), a sva se imena gradova i mjesta preimenuju u talijansku inačicu.

Osim Civilnog komesarijata (*Commissariato Civile di Zara e della Dalmazia occupata del R. Esercito*) u Zadru osnivaju se Komesarijati u Šibeniku, Korčuli, Lastovu, Kninu i Benkovcu.

Takvo je stanje bilo sve do 4.srpnja 1919.godine kada se uvodi „Centralni ured za nove pokrajine“ na čelo toga ureda imenuje se prefekt Kraljevstva Francesco Salato. Naime radilo se o tome da je Vlada na čelu s premjerom F. Nittiem bila nezadovoljna sa brojnim aktivnostima koje je započeo admiral Millo, a da se same stvari oko mirovne konferencije nisu definirale i do zauzimanja određenog stava, nije bilo došlo. Pravno i političko ustrojstvo u toku tih triju godina u biti i nije bilo jasno, do danas je teško definirati rad organa vlasti, jer o tome ima malo i gotovo ništa objavljeno u literaturi. Postoji podatak da su Talijani prilikom svoga odlaska iz Zadra 1943. godine zapalili brojne spise pa je u tom paležu nestalo podosta građe iz ovih burnih i politički turbulentnih vremena.

Znamo da se nakon odluka Rapalskog ugovora ukidaju sve dotadašnje institucije i uredi a dekretom od 17.listopada 1922. osniva Zadarska Provincija , koja će kao umjetna tvorevina egzistirati sve do sloma fašističke Italije 1943. godine.

Politički su odnosi u te tri godine, do Rapala,u Zadru bili u najmanju ruku stalno na rubu krvoprolića i incidenta. Osniva se 1920.“ *Fascio nazionale di Zara*“, uz njih odani gradonačelnik Zillio, Alessandro Dudan, Natale Krekich i brojni drugi talijanaši nasuprot jugoslavenskih pristaša načelu s Alfonsom Borelliem-Vranskim. Međusobne borbe vode se uglavnom na ulicama uz neviđeni teror fašista nad nedužnim stanovništvom.

2.3.Povijest arhivskog fonda

Arhivski fond Civilnog komesarijata primljen je u arhiv 6.prosinca 1938.godine. Gradivo je predao arhivist Prefekturi Andrea Pavich, do preuzimanja gradivo se nalazilo u zgradi Zadarske Prefektore. Popis predane građe sastavio je tadašnj direktor arhiva prof. Cav. Giuseppe Praga. Prilikom utvrđivanja stanja ustanovljeno je da se spisi nalaze u 70 kutija i da im pripadaju 23 protokola i knjiga.U navedenim kutijama zatečeno je i spisa Ureda za školstvo, spisa Prefektore iz kasnijih razdoblja, Pokrainskog školskog vijeće iz vremena Austro-ugarske i razne miscellane.

Sve navedeno registrirano je pod brojem 113 Arhiva arhiva, 1938. godine.

2.4. Način preuzimanja

Gradivo fonda Civilni komesarijat preuzeto je u arhiv 1938. od tadašnjeg imatelja Zadarske Prefektуре.

3.SADRŽAJ

3.1.Djelokrug i sadržaj

Civilni komesarijat u Zadru (*Commissariato Civile di Zara e dela Dalmazia occupata dal R.Esercito*) po teritorijalnoj nadležnosti imao je ingerencije na teritoriju Zadarskog distrikta i okupiranog dijela Dalmacije. Stvaratelj arhivske građe djelio je spise na:

a)Spisi ureda Vlade za Dalmaciju i Korčulanske otoke(*Governo della Dalmazia-Gabineto*) i b)Civilni poslovi Namjesništva za Dalmaciju (*Luogotenenza Dalmata-Affari Civili*).

Sagledavši cijelu strukturu fonda ustanovio sam da je Komesarijat zaprimao spise iz cijele okupirane pokrajine pogotovo one koje nisu bili razriješeni kod nadležnog Komesarijata, što ukazuje da je zadarski Civilni komesarijat bio nekakva krovna instanca za sve postojeće Komesarijate u Pokraini. Spisi ureda sadrže pisanu dokumentaciju vezanu za rad Vlade, donošenje vladinih odredbi, dekreta,uredbi a koje su se mahom odnosile na uređenje prilika u okupiranim krajevima, zavođenje kako takvog reda i mira. Kako su se te uredbe uglavnom bazirale na političkim procjenama i stalnim pritiscima pristaša pripojenja Dalmacije matici Hrvatskoj odnosno Kraljevini SHS, spisi ukazuju na permanentni stav okupacijske uprave na talijanizaciji svega ne samo u upravi i pravosuđu nego i u školstvu, promjeni naziva gradova i mjesta, ulica, udruga i sličnog.

Arhivsko gradivo koje se odnosi na civilne poslove (*Affari civili*) sadrži zaprimljene molbe građanstva a koje se odnose na dodjele mirovina udovicama, pomoći za životnu egzistenciju uglavnom siromašnog stanovništva ogoljelog ratnim prilikama i okupacijom uopće. Ratna razaranja, pljačka u toku rata, bankroti izazvani ratnim vihorom, sadrže brojne molbe i siromašnih i bogatih za odštetom. Komesarijat je imao zadaću i da provede zamjenu austrijskog novca (krune) u talijanske lire.

Nadležnost Komesarijata bila je da odobrava premještaje svojih službenika i uopće je vodio dokumentaciju u svim službenicima njihovim unapređenjima kao i osobnu dokumentaciju učitelja i profesora koja je u stvarnosti imala pozadinu da kontrolira njihovo političko i moralno opredjeljenje i stav prema okupacionoj vlasti. Zadaća Komesarijata bila je da potiče razvoj trgovine koja je zamra zbog ratnih prilika. U tu svrhu formira se poseban Ured za uvoz i izvoz roba (*Uffico esportazioni e importazioni*). Potrebno je naglasiti da je razdoblje od okupacije dijela Dalmacije 1918. godine pa do Rapalskog sporazuma prilično nejasno pa je i struktura upravnih tijela nedovoljno definirana, i o tome gotovo da i nema tragova. Zbog toga veliki broj spisa nedostaje vjerovatno je okupacijska vlast iste smatrala kompromitirajućim, pa ih je iz istog razloga dala uništiti.

3.2. Odabiranje i izlučivanje

Razlozi čuvanja

Kako nam je poznat okvir i cjelokupna situacija okupacije dijela Dalmacije, i koje su bile nakane i težnje talijanskog okupatora, fond Civilnog komesarijata u Zadru donekle nam približava djelovanje Talijana, njihove planove za što čvršće povezivanje zauzetog teritorija s Kraljevinom Italijom i njenim interesima. Istraživači i korisnici gradiva mogu dobiti djelomičan uvid u nastalu političku situaciju oko izvedene okupacije, uspostave vlasti, iredentističkih težnji domaćih talijanaša, borbe i otpora sljedbenika pripojenja Dalmacije matici i tome slično. Socijalne prilike stanovništva bile su gotovo na rubu egzistencije, što se kroz spise stalno provlači, rat i ono što on ostavlja za sobom uvijek ima za posljedicu siromaštvo i tragediju. Ovaj fond o svemu tome daje određenu sliku iako se radi o relativno kratkom vremenskom razdoblju. U daljnjim radnjama nebi trebalo ništa izlučivati, jer je i zatečeno dosta prorjeđeno uništavanjem spisa prilikom kapitulacije fašističke Italije 1943. godine.

Prilikom ovog sređivanja i izrade sumarnog inventara izlučeno je 28 svežnjeva i to:

1. Specijalne zamjene novca (krune u lire) za studente, trgovce i javne ustanove (1919.-1920.) 4 svežnja
2. Redovne zamjene novca (1919.-1920.) 23 svežnja
3. Odbijeni zahtjevi za zamjenu novca (1920.) 1 svežanj.

3.3. Dopune

Daljnjeg preuzimanja gradiva neće biti.

3.4. Plan sređivanja

Publikacija „ Arhivski fondovi i zbirke u SFRJ“ iz 1984.godine registrirala je arhivski fond Civilni komesarijat u Zadru koji ima 109 svežnjeva. Za potrebe Arhiva i manipulacije gradiva, krajem četrdesetih godina prošlog stoljeća napravljen je improvizirani popis svežnjeva. Istim se koristilo sve do izrade ovog inventara. Uvidom i isčitavanjem tog popisa uočljivo je da je arhivist koj ga je sastavio izdvojio samo one spise koji su se odnosili na političku situaciju, dopise i izvještaje koji su se slali u Rim, incidentne slučajeve demonstracija, neposluha domaćeg stanovništva. Izdvojeni su i slučajevi pojedinaca i njihova djelovanja osobito ako se radilo o njihovom političkom djelovanju.

Tako složeni spisi nisu odgovarali poretku koji je uspostavio stvaratelj gradiva i za pretpostaviti je da je cjelokupno gradivo izmješano bez ikakvog reda i godine nastanka spisa. Predpostavljam da se to dogodilo prilikom odlaska Talijana 1943. godine iz Zadra i već spomenutog spaljivanja brojnih spisa iz tog razdoblja.

Prilikom sređivanja ukazo se veliki problem uspostave prvobitnog poretka spisa, što je iziskivalo rad na izdvajanju spisa iz postojećih svežnjeva i stvaranju novih po principu rastućeg broja odnosno uspostave reda pu Uruđbenom zapisniku i kazalu za određenu godinu.

Sačuvano je 9 Uruđbenih zapisnika koji imaju sedam rubrika:

1. Rubrika **Rastući broj i datum** (*Numero progr. Data del arrivo*)
2. Rubrika **Pošiljatelj** i podrubrika datum i veza s nekim drugim brojem (*Autorità da cui proviene l'atto - Data e numero dello stesso*)
3. Rubrika **Broj na koji se poziva** (*Numero al quale si riferisce*)
4. Rubrika **Predmet** (*Oggetto*)
5. Rubrika **Prvo slanje** (*Prima delle spedizione*)
6. Rubrika **Odredište** (*Provvedimento preso*)
7. Rubrika **Klasifikacija** (*Clasiffica*).

Kazala (Indice) sadrže tri rubrike i to:

1. Rubrika **Predmet po abecedi** (*Oggetto*)
2. Rubrika **Redni broj predmeta** (*Numero progressivo dell protocollo*)
3. Rubrika **Oznaka spisa** (*Marca dell esibito*).

Od ostali sačuvanih knjiga evidentirana su i sačuvana kazala za zamjenu novca te kazalo osoba i firmi koje su tražile dozvole za uvoz i izvoz roba. Sačuvani su i protokoli Ureda za izvoz i uvoz roba (1920.-1921.) godina. Urudžbeni zapisnici toga ureda posjeduju identične rubrike kao i zapisnici Civilnog komesarijata.

Uspostavom prvobitnog poretka odnosno slaganjem spisa po urudžbenom zapisniku onako kako je i sam stvaratelj odlagao spise arhivirano je 76 kutija. Ured za uvoz i izvoz roba registriran je u 11 kutija.

4.UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA

4.1.Pravni položaj

Fond Civilnog komesarijata u Zadru ima status javnog arhivskog gradiva.

4.2.Uvjeti dostupnosti

Dostupno je sukladno Pravilniku o dostupnosti arhivskog gradiva i Pravilniku o radu čitaonice Državnog arhiva u Zadru.

4.3.Uvjeti umnožavanja

Dozvoljeno je fotokopiranje i mikrofilmiranje gradiva.

4.4. Jezik gradiva i pismo

Talijanski,njemački i hrvatski

Pismo-latinica

4.5.Tvarne značajke i tehnički uvjeti

Papir, fotografije i grafikoni

4.6. Obavjesna pomagala

Izorna obavjesna pomagala u fondu su: Urudžbeni zapisnici, kazala i knjige evidencija.

5. DOPUNSKI IZVORI

5.1. Postojanje i mjesto izvornika

Izvornik se nalazi u Državnom arhivu u Zadru.

5.2. Postojanje i mjesto preslika

Preslik i mikrofil nisu izrađeni.

5.3. Dopunski izvori

Civilni komesarijat svojim je djelokrugom rada povezan sa sljedećim ustanovama i uredima:

Vlada za Dalmaciju (Governo della Damazia e delle Isole Dalmate e Curzolane)

Civilni komesarijati u Šibeniku, Kninu, Benkovcu, Korčuli i Lastovu

Komanda financija (Comando R. Guardia di Finanza)

Državno tužiteljstvo u Zadru (Procura superiore di Stato)

Komanda Zadarskog distrikta (Capitanato distrettuale di Zara)

Ured policije u Zadru (Ufficio di Polizia di Zara).

5.4. Bibliografija

1. Službeni list Civilnog komesarijata za 1921. godinu (Bollettino Ufficiale)
2. Pokrajinski list za Dalmaciju (1918.-1920.) godine (Bollettino Provinciale)
3. Š. Peričić ;Prilog poznavanju talijanske okupacije Dalmacije od 1918.-1923.g. Radovi instituta JAZU u Zadru, br.20, Zadar 1973. str.7-46.
4. A. Artić; Prilike u Zadru od 1918. do 1941., Zadarski zbornik, Zadar 1964.
5. M. Marijanović; Diplomatska borba za Zadar, Zadarski zbornik, Zadar 1964.g.
6. D. Živojinović; Italija u Dalmaciji 1918.-1920., Zadarska revija, br.1-2, Zadar 1974.g.
7. E. Ivoš; Dva priloga o Zadru u doba talijanske okupacije, Zadarska revija, br. 5-6. Zadar, 1984.g.
8. B. Jurić; O nekim aspektima ekonomskog položaja Zadra u međuratnom razdoblju (1918.-1941.), Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru, sv.26, Zadar 1987.g.
9. G. Coen; Zara tra le due guerre, Roma 2003.g.

6. PODRUČJE NAPOMENA

6.1.Napomena

Klasifikacijska oznaka fonda DAZD 118 je A.3.2.2.

Preporuka istraživačima kako citirati fond: DAZD,Civilni komesarijat u Zadru, kutija xy, broj spisa i godina.

6.2.Objašnjenje kratica

Nema kratica.

7. PODRUČJE I KONTROLA OPISA

7.1.Napomena arhivista

Sumarni inventar izradio je arhivist-specijalist Denis Martinović

7.2.Pravila i propisi

Inventar je izrađen po pravilima Opće međunarodne norme za opis arhivskog gradiva ISAD(G), Hrvatski državni arhiv, Zagreb 2001.g.

7.3.Nadnevak izrade opisa

2006.godina

1. RAZINA SERIJA

1. Identifikacijska oznaka

1.1. Signatura	HR DAZD 118
1.2. Naslov	Ured za izvoz i uvoz roba (<i>Ufficio esportazioni e importazioni</i>)
1.3. Vrijeme nastanka gradiva	1919.-1921.godina
1.4. Razina opisa	Serijski
1.5. Količina nosača zapisa	11 kutija, 2 urudžbena zapisnika, 1 kazalo

3. SADRŽAJ I USTROJ

3.1. Djelokrug i sadržaj

Spisi koji su nastali djelovanjem i radom Ureda za uvoz i izvoz roba uglavnom se odnose na aktivnosti i pokretanje trgovine koja je zamrla zbog ratnih prilika, nemogućnosti uspostave transporta i razmjene roba. Iz tih je razloga Civilni komesarijat i Vlada za okupiranu Dalmaciju pod svaku cijenu htjela ponovo aktivirati firme i pojedince za oživljavanje trgovine. Ured je u tom smislu odigrao značajnu ulogu. Iz sačuvanih spisa vidljivo je da su se izdavale dozvole za rad, uvoz i izvoz robe te da su i carine na uvoz bile gotovo beznačajne a sve u svrhu jačanja trgovine. Uočljivo je da su pokretači te trgovine isti oni industrijalci na kojima se i bazirala trgovina prije I. svjetskog rata u Zadru. I od većih i poznatih navedimo Girolama Luxardo, Romano Vlahov, Francesco Drioli-Salghetti, Ruggero Inchiostri, Pasquale Dominis, Giuseppe Pivac, obitelj Perlini i drugi. Interesantno je naglasiti da je za istraživače gospodarskih prilika u ovom međurazdoblju biti uočljiva brza uspostava veza, naročito tvornica likera u Zadru, s gotovo cijelim svijetom odnosno stare trgovačke veze ponovo su obnovljene.

I. REGISTRATURNE KNJIGE I KAZALA

Broj knjige	Godina	Naziv	Raspon spisa	Napomena
1.	1918.	Uredžbeni zapisnik (<i>Protocollo</i>) za vremensko razdoblje od 05.prosinca do 31.prosinca 1918.g.	1-791	U istoj knjizi i kazalo
2.	1919.	Uredžbeni zapisnik ureda (<i>Gabinetto</i>)	1-5097	
3.	1919.	Uredžbeni zapisnik civilnih poslova (<i>Affari civili</i>)	4001-14200	
4.	"	"	14201-24981	
5.	1920.	Uredžbeni zapisnik ureda (<i>Gabinetto</i>)	1-13223	
6.	1920.	Uredžbeni zapisnik civilnih poslova (<i>Affari civili</i>)	1-6492	
7.	"	"	12976-19538	
8.	1921.	Uredžbeni zapisnik ureda	1-10741	
9.	"	Uredžbeni zapisnik civilnih poslova	1-9111	
10.	1920.	Uredžbeni zapisnik ureda za izvoz i uvoz roba	1-1200	
11.	"	"	1201-1739	
12.	1921.	Uredžbeni zapisnik ureda za izvoz i uvoz roba	1-1047	
13.	1919.	Kazalo ureda (<i>Gabinetto</i>)		
14.	"	"		
15.	1919.	Kazalo spisa civilnih poslova (<i>Affari civili</i>)		
16.	1919.	"		
17.	1920.	Kazalo spisa ureda		

18.	1920.	Kazalo spisa civilnih poslova		
19.	1921.	Kazalo spisa ureda		
20.	1920-1921.	Kazalo spisa osoba i firmi koje su tražile dozvole za uvoz i izvoz roba		
21.	1919.	Kazalo osoba koje su zatražile zamjenu novca		
22.	1920.	"		

II. SPISI

Broj kutije	Godina	Brojevi spisa	Napomena
1.	1918.	3/7718	Spisi ureda (<i>Gabinetto</i>) civilnog komesarijata
2.	1919.	1/1000	"
3.	"	1001/2000	"
4.	"	2001/3000	"
5.	1919.	3001/4000	"
6.	"	4001/5097	"
7.	1919.	1/1000	Spisi civilnih poslova (<i>Affari civili</i>)
8.	"	1001/2000	"
9.	"	2001/3000	"
10.	"	3001/4000	"
11.	"	4001/5000	"
12.	"	5001/6000	"
13.	1919.	6001/7000	"

14.	"	7001/8000	"
15.	"	8001/9000	"
16.	1919.	9001/10000	"
17.	"	10001/11000	"
18.	"	11001/12000	"
19.	"	12001/13000	"
20.	"	13001/14000	"
21.	"	14001/15000	"
22.	1919.	15001/16000	"
23.	"	16001/17000	"
24.	"	17001/18000	"
25.	"	18001/19000	"
26.	"	19001/20000	"
27.	"	20001/21000	"
28.	"	21001/22000	"
29.	1919.	22001/22400	Spisi civilnih poslova komesarijata
30.	"	22401/23000	"
31.	"	23001/23400	"
32.	"	23401/24000	"
33.	"	24001/24700	"
34.	"	24701/24981	"
35.	"	Razni spisi	Popisi siromašnih obitelji kojima treba pomoć... Dopisi, upute, plakati, Vlade za Dalmaciju upućeni Civilnom komesarijatu Spisi koji se odnose na izgradnju vodovoda na Rabu Naknade, personalije i slično, sve bez broja.

36.	1920.	1/1000	Spisi ureda (<i>Gabinetto</i>) Civilnog komesarijata
37.	"	1001/2000	"
38.	"	2001/6000	"
39.	1920.	6000/10000	Spisi ureda Civilnog komesarijata
40.	"	10001/11000	"
41.	"	11001-12000	"
42.	"	12001/13223	"
43.	1920.	1/2000	Spisi civilnih poslova komesarijata (<i>Affari civili</i>)
44.	"	2001/4000	"
45.	"	4001/6000	"
46.	"	6001/7000	"
47.	1920.	7001/9000	"
48.	"	9001/15000	"
49.	"	15001/17000	"
50.	"	17001/19000	"
51.	"	19001/19516	"
52.	1921.	1/1000	Spisi ureda Civilnog komesarijata (<i>Gabinetto</i>)
53.	"	1001/2000	"
54.	"	2001/3000	"
55.	"	3001/4000	"
56.	"	4001/5000	"
57.	"	5001/6000	"
58.	"	6001/8000	"
59.	"	8001/9000	"

60.	"	9001/10000	"
61.	"	10001/10718	Spisi ureda (<i>Gabinetto</i>)
62.	1921.	1/1000	Spisi civilnih poslova (<i>Affari civili</i>)
63.	"	1001/2000	"
64.	"	2001/4000	"
65.	"	4001/6000	"
66.	"	6001/8500	"

III. RAZNI SPISI (*Varie*)

Broj kutije	Godina	Napomena (Sadržaj spisa)
67.	1918- 1920.	Spisi Pokrajinske bolnice u Zadru upućeni Vladi i Komesarijatu a odnose se na rad bolnice, uvjete rada, potrebne nabavke sanitarnog materijala, medicinskih aparata, potrošne robe i slično.
68.	1921.	Protokol spisa Pokrajinske bolnice u Zadru od br. 1-344
69.	1921.	Razni spisi Pokrajinske bolnice u Zadru
70.	1919.- 1920.	Financijsko poslovanje Pokrajinske bolnice u Zadru i raznih zaklada
71.	1918.- 1921.	Zapisnik o primopredaji Zemaljskog odbora Dalmatinskog 1921.godine Zapisnik o primopredaji Pokrajinske bolnice u Zadru. Popis naredbi i odredbi Vlade za 1919. i 1920. godinu Lista biračkog popisa (takozvana politička lista) za grad Zadar Odredbe za izdavanje i dobivanje putovnica
72.	1921.- 1922. 1920.- 1922. 1921. 1919.	Uređenje poljskog dobra Vrana i biogradskih imanja vezanih uz dobro Vrana Odštetni zahtjevi prognanih s teritorija nekadašnje Kraljevine Dalmacije Financijski spisi, završni računi ureda Popisi obitelji koje dobivaju određene količine živežnih namirnica kao pomoć za grad Zadar i okolna mjesta

73.	1919.- 1921.	Organizacija civilne vlasti u distriktu Šibenik Razni dopisi Civilnog komesarijata u Šibeniku upućeni Komesarijatu u Zadar
74.	1919. 1919.- 1920. 1921.	Popis obitelji koje osjećaju pripadnost talijanskoj naciji u gradovima Šibeniku, Skradinu, i mjestima Zlarin, Tisno i Vodice. Osobni zahtjevi studenata za stipendije Financijski izvještaji iz Šibenskog distrikta
75.	1919.- 1920.	Zamjena novca (austro-ugarske krune u talijanske lire) - ogledni primjerci
76.	"	"
77.	1919.	Raspodjela živežnih namirnica (brašno, šećer) siromašnim obiteljima
78.	1920.	Raspodjela modre galice i sumpora na otocima Hvaru i Korčuli

IV. URED ZA IZVOZ I UVOZ ROBA

Broj kutija	Godina	Brojevi spisa	Napomena
79.	1919.	1-300	
80.	"	301-600	
81.	1919.	601-735	Na kraju spisi bez broja
82.	1920.	1-300	
83.	"	301-600	
84.	"	601.1000	
85.	1920.	1001-1300	
86.	1920.	1300-1724	
87.	1921.	3/400	
88.	"	401-700	
89.	"	701/1045	Na kraju svežnje razni spisi ureda bez broja

